

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Καρυές, 42100 Τρίκαλα

e-mail: g-pe@pe.uth.gr

**Αντιλαμβανόμενο κλίμα ηθικής συμπεριφοράς στο παιδικό ποδόσφαιρο:
Διαφορές ως προς την ηλικία, το φύλο και την αθλητική εμπειρία των
αθλητών/τριών**

Διπλωματική Εργασία
του

Μιχαήλ Ευάγγελου
Α.Μ. 0718091

Επιστημονικός Υπεύθυνος
Παπαϊωάννου Αθανάσιος, Καθηγητής, Τ.Ε.Φ.Α.Α., Π.Θ.

Τρίκαλα, Οκτώβριος 2022

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περίληψη	04
Abstract	05
ΕΙΣΑΓΩΓΗ & ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ	06
Το ποδόσφαιρο	06
Ηθική συμπεριφορά στον παιδικό αθλητισμό	06
Σκοπός	08
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	08
Συμμετέχοντες	08
Όργανα μέτρησης	08
Διαδικασία μέτρησης	09
Στατιστική ανάλυση	09
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	10
Διερευνητική παραγοντική ανάλυση	10
Ανάλυση αξιοπιστίας	10
Περιγραφική στατιστική	10
Ανάλυση συσχέτισης	11
Διαφορές στο κλίμα ηθικής συμπεριφοράς λόγω φύλου	11
Διαφορές στο κλίμα ηθικής συμπεριφοράς λόγω ηλικίας	12
Διαφορές στο κλίμα ηθικής συμπεριφοράς λόγω αθλητικής εμπειρίας	12
ΣΥΖΗΤΗΣΗ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	13
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	15
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α - ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	18
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β - ΦΟΡΜΑ ΣΥΝΑΙΝΕΣΗΣ	19
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ - ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΓΙΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΜΕΛΕΤΗΣ	20

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1. Περιγραφικά στατιστικά των νεαρών αθλητών/τριών ποδοσφαίρου στο κλίμα της αντικοινωνικής και της προκοινωνικής συμπεριφοράς . . .	11
Πίνακας 2. Μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις των αθλητών και των αθλητριών στις μεταβλητές του κλίματος ηθικής συμπεριφοράς	11
Πίνακας 3. Μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις των αθλητών/τριών στις μεταβλητές του κλίματος ηθικής συμπεριφοράς ως προς την ηλικία τους	12
Πίνακας 4. Μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις των αθλητών/τριών στις μεταβλητές του κλίματος ηθικής συμπεριφοράς ως προς την αθλητική τους εμπειρία . . .	13

Αντιλαμβανόμενο κλίμα ηθικής συμπεριφοράς στο παιδικό ποδόσφαιρο: Διαφορές ως προς την ηλικία, το φύλο και την αθλητική εμπειρία των αθλητών/τριών

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να εξετάσει τυχόν διαφορές στο αντιλαμβανόμενο κλίμα ηθικής συμπεριφοράς (αντικοινωνικό και προκοινωνικό κλίμα) που δημιουργεί ο/η προπονητής/τρια ποδοσφαίρου λόγω του φύλου, της ηλικίας και της αθλητικής εμπειρίας των νεαρών αθλητών/τριών του/της. Διακόσιοι είκοσι εννέα αθλητές ($N = 229$) και 149 αθλήτριες ποδοσφαίρου ($N = 378$), ηλικίας 13 έως 18 ετών ($M_{\text{ηλικίας}}: 15.84 \pm 1.51$ έτη), από 32 ποδοσφαιρικούς συλλόγους ανά την Ελλάδα συμμετείχαν εθελοντικά στην παρούσα μελέτη. Οι συμμετέχοντες/ουσες συμπλήρωσαν, μέσω ενός ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου, τα δημογραφικά τους στοιχεία (π.χ., φύλο, ηλικία, αθλητική εμπειρία) και μια συντομευμένη μορφή ενός εργαλείου μέτρησης του κλίματος ηθικής συμπεριφοράς που βασίστηκε στο ερωτηματολόγιο της ηθικής συμπεριφοράς στον αθλητισμό των Kavussanu και Boardley (2009). Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι υπήρχαν στατιστικά σημαντικές διαφορές μόνο στο κλίμα αντικοινωνικής συμπεριφοράς λόγω φύλου ($t_{376} = 2.255, p < .05$). Πιο συγκεκριμένα, οι νεαροί αθλητές ποδοσφαίρου δήλωσαν υψηλότερες τιμές στο κλίμα αντικοινωνικής συμπεριφοράς σε σύγκριση με τις αθλήτριες. Αντίθετα, δεν βρέθηκαν σημαντικές διαφορές στο κλίμα της προκοινωνικής συμπεριφοράς των συμμετεχόντων λόγω φύλου ($p > .05$). Επιπλέον, δεν βρέθηκαν σημαντικές διαφορές στο κλίμα ηθικής συμπεριφοράς (αντικοινωνικό, προκοινωνικό) των νεαρών αθλητών/τριών ποδοσφαίρου λόγω ηλικίας και αθλητικής εμπειρίας ($p > .05$). Τα αποτελέσματα αυτά αποτελούν μια βάση για περαιτέρω διερεύνηση των ψυχο-κοινωνικών μεταβλητών που επηρεάζουν την ηθική συμπεριφορά των αθλητών/τριών στο παιδικό ποδόσφαιρο.

Λέξεις κλειδιά: Κλίμα ηθικής συμπεριφοράς, παιδικό ποδόσφαιρο, φύλο, ηλικία, αθλητική εμπειρία.

Perceived moral behavior climate in youth soccer: Differences between athletes' gender, age, and sport experience

Abstract

The purpose of the present study was to examine possible differences in perceived moral behavior climate (antisocial and prosocial climate) created by soccer coaches due to their athletes' gender, age and sport experience. Two hundred and twenty-nine male athletes ($N = 229$) and 149 female athletes ($N = 378$), aged 13 to 18 years ($M_{\text{age}}: 15.84 \pm 1.51$ years), from 32 soccer clubs across Greece voluntarily participated in the present study. Participants completed, through an online questionnaire, their demographics (e.g., gender, age, sport experience) and a short version of a moral behavior climate instrument based on the Prosocial and Antisocial Behavior in Sport Scale (Kavussanu & Boardley, 2009). The results showed that there were statistically significant differences only in antisocial behavior climate due to gender ($t_{376} = 2.255, p < .05$). More specifically, male soccer players reported higher values of antisocial behavior climate compared to female soccer players. In contrast, no significant differences were found in participants' perceived prosocial behavior climate due to gender ($p > .05$). In addition, no significant differences were found in youth soccer players' moral behavior climate (antisocial, prosocial climate) due to age and sport experience, respectively ($p > .05$). These results form a basis for further investigation of the psycho-social variables that influence the ethical behavior of youth soccer players.

Keywords: Moral behavior climate, youth soccer, gender, age, sport experience.

Εισαγωγή και ανασκόπηση βιβλιογραφίας

Το ποδόσφαιρο

Το ποδόσφαιρο είναι ίσως το κορυφαίο και πιο δημοφιλές ομαδικό άθλημα σε όλο τον κόσμο με εκατομμύρια αθλητές και αθλήτριες σε όλα τα επίπεδα (ερασιτεχνικό ή επαγγελματικό, παιδιά ή ενήλικες κοκ.) (Διεθνές Ποδοσφαιρικό Συμβούλιο, 2022). Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με τη μελέτη FIFA 2006 Big Count, που πραγματοποίησε η Παγκόσμια Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου (FIFA), υπάρχουν πάνω από 265 εκατομμύρια αθλητές και αθλήτριες παγκοσμίως που ασχολούνται ενεργά με το ποδόσφαιρο (π.χ., Ali, 2011; FIFA Communications Division, 2007). Το ποδόσφαιρο παίζεται με τα πόδια από δύο ομάδες των 11 αθλητών/τριών, οι οποίες έχουν ως στόχο μέσα σε 90 λεπτά να κερδίσουν ή μια την άλλη πετυχαίνοντας όσο το δυνατόν περισσότερα γκολ στο αντίπαλο τέρμα (ΕΠΟ, 2022). Είναι επομένως ιδιαίτερα σημαντικό να γίνονται επιστημονικές μελέτες πάνω στο ποδόσφαιρο με συστηματικό τρόπο καθώς ένας τεράστιος αριθμός αθλητών και αθλητριών νεαρής ηλικίας ασχολείται με αυτό παγκοσμίως.

Ηθική συμπεριφορά στον παιδικό αθλητισμό

Το θέμα της ηθικής συμπεριφοράς στον αθλητισμό έχει απασχολήσει αρκετούς μελετητές μέχρι σήμερα (π.χ., Kavussanu, 2008; Kavussanu & Al-Yaaribi, 2021; Proios et al., 2011; Μπαλασάς κ.α., 2006; Χασάνδρα, 2006), ενώ αρκετοί είναι και οι ορισμοί που έχουν δοθεί γύρω από το θέμα της ηθικής. Ειδικότερα, σύμφωνα με τους Μπαλασά κ.α. (2006, σελ. 225) «η ηθική είναι ένα σύστημα αξιών στο οποίο βασίζονται οι αποφάσεις που σχετίζονται με το σωστό και το λάθος, το καλό και το κακό» (Μπαλασάς κ.α., 2006, σελ. 225). Επιπλέον, σύμφωνα με τη Χασάνδρα (2006, σελ. 212), το «τίμιο παιχνίδι» είναι ένας άλλος όρος που αναφέρεται σε «μια ομάδα γενικών ηθικό - κοινωνικών αξιών που διδάσκονται και εφαρμόζονται μέσω του αθλητισμού» και χρησιμοποιείται ευρύτατα στις μέρες μας «για να εκφράσει την ηθική συμπεριφορά και το εν αγωνιζέσθαι στον αθλητισμό». Τα τελευταία χρόνια, μέσα από τις μελέτες της Kavussanu και των συνεργατών της (π.χ., Kavussanu, 2008; Kavussanu & Boardley, 2009; Kavussanu et al., 2006; Sage et al., 2006; Kavussanu & Al-Yaaribi, 2021) έχουν υιοθετηθεί δύο νέοι όροι όσον αφορά την ηθική στον αθλητισμό: (1) Η *προκοινωνική συμπεριφορά* (prosocial moral behavior), η οποία αφορά θετικές πτυχές της ανθρώπινης συμπεριφοράς και αναφέρεται στο να συμπεριφέρεται κανείς ανθρώπινα ή να κάνει καλά πράγματα ή να βοηθάει ένα άλλο άτομο, και (2) Η *αντικοινωνική συμπεριφορά* (antisocial moral behavior), η οποία αφορά αρνητικές πτυχές της ανθρώπινης συμπεριφοράς και αναφέρεται στις συμπεριφορές εκείνες που έχουν ως σκοπό να βλάψουν άλλο άτομο (π.χ., Kavussanu, 2008; Kavussanu & Al-Yaaribi, 2021). Τέλος, σύμφωνα με τους Spruit et al. (2019, σελ.

229), υπάρχει και το ηθικό κλίμα (*moral climate*) που δημιουργείται μέσα σε μια αθλητική ομάδα «το οποίο αναφέρεται σε ένα κοινωνικό περιβάλλον στον αθλητισμό που έχει ηθική χροιά - υπόσταση» και αποτελείται από «την ηθική ατμόσφαιρα και το κλίμα φροντίδας». Πιο συγκεκριμένα, όπως αναφέρουν οι Spruit et al. (2019, σελ. 229), «η ηθική ατμόσφαιρα αναφέρεται στους κοινούς κανόνες και αξίες που υπάρχουν μέσα σε ένα αθλητικό πλαίσιο και μοιράζονται μεταξύ τους οι προπονητές, τα μέλη της ομάδας, οι γονείς, και οι θεατές, ενώ το κλίμα φροντίδας αναφέρεται στις αντιλήψεις των μελών της ομάδας για τη διαπροσωπική υποστήριξη, την αποδοχή, την παρακίνηση, τη βοήθεια για την επίτευξη των στόχων, το σεβασμό και την εμπιστοσύνη μεταξύ τους». Οι Spruit et al. (2019) εκτελώντας μια μετα-ανάλυση με 27 μελέτες που περιλάμβαναν 7726 νεαρούς αθλητές/τριες, ηλικίας κάτω των 18 ετών, βρήκαν ότι υπάρχει μια σημαντική, μέτρια, θετική συσχέτιση μεταξύ του ηθικού κλίματος της ομάδας και της ηθικής συμπεριφοράς των αθλητών/τριών τους ($r = .40$), υποδεικνύοντας ότι ένα προκοινωνικό κλίμα σχετίζεται με λιγότερο αντικοινωνική και περισσότερο προκοινωνική συμπεριφορά, ενώ ένα αντικοινωνικό κλίμα σχετίζεται με περισσότερο αντικοινωνική και λιγότερο προκοινωνική συμπεριφορά των νεαρών αθλητών/τριών.

Αρκετές μελέτες στο παρελθόν έχουν εξετάσει τη σχέση της ηθικής συμπεριφοράς των αθλητών/τριών με άλλες ψυχο-κοινωνικές μεταβλητές, όπως είναι οι στόχοι επίτευξης (π.χ., Adell et al., 2019; Gonçalves et al., 2010; Kavussanu & Roberts, 2001; Sage & Kavussanu, 2007; Sage et al., 2006), το κλίμα παρακίνησης (Kavussanu et al., 2006; Laparidis et al., 2003), την παρακίνηση (Hodge & Lonsdale, 2011; Πρώιος κ.α., 2004), και τα συναισθήματα (Stanger et al., 2016). Όσον αφορά το παιδικό αθλητισμό, ελάχιστες είναι εκείνες οι μελέτες οι οποίες έχουν εξετάσει διαφορές στην ηθική συμπεριφορά των αθλητών/τριών λόγω του φύλου, της ηλικίας ή της αθλητικής εμπειρίας (π.χ., Kavussanu et al., 2006, 2009; Proios et al., 2011).

Πιο συγκεκριμένα, η Kavussanu et al. (2006) εξέτασαν διαφορές στην προκοινωνική και αντικοινωνική συμπεριφορά 313 εφήβων αθλητών ποδοσφαίρου λόγω ηλικίας. Τα αποτελέσματα αυτής της μελέτης έδειξαν σημαντικές διαφορές μεταξύ των τριών ηλικιακών ομάδων (< 13 , < 15 και < 17 ετών). Ειδικότερα, η μεγαλύτερη ηλικιακή ομάδα εμφάνιζε πιο συχνά αντικοινωνικές και λιγότερο συχνά προκοινωνικές συμπεριφορές, ενώ αντιλαμβανόταν ότι υπήρχε ένα πιο ισχυρό κλίμα παρακίνησης μέσα στην ομάδα που έδινε έμφαση στην απόδοση και ένα πιο ασθενές κλίμα παρακίνησης μέσα στην ομάδα που έδινε έμφαση στην προσωπική βελτίωση σε σύγκριση με τις δύο νεότερες ηλικιακές ομάδες (Kavussanu et al., 2006). Παρόμοια, οι Kavussanu και οι συνεργάτες της (2009), έχοντας ως δείγμα 464 αθλητές και αθλήτριες ποδοσφαίρου, ηλικίας 15 έως 47 ετών, βρήκαν ότι οι αθλητές και οι αθλήτριες δεν διέφεραν στις προκοινωνικές συμπεριφορές, αλλά οι αθλητές εμπλέκονταν σε περισσότερες αντικοινωνικές πράξεις από τις αθλήτριες. Τέλος, οι Proios et al.

(2011), με δείγμα 441 αθλητές και αθλήτριες διαφόρων αθλημάτων, ηλικίας 14 έως 33 ετών, δεν βρήκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές στην ηθική συμπεριφορά μεταξύ ανδρών και γυναικών. Αντίθετα, βρήκαν ότι η ηλικία διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην ηθική ανάπτυξη τόσο των ανδρών όσο και των γυναικών, ενώ σημαντική επίδραση στην ηθική ανάπτυξη των γυναικών είχε και η αθλητική τους εμπειρία (Proios et al., 2011).

Σκοπός

Με βάση τα παραπάνω, σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να εξετάσει τυχόν διαφορές στο αντιλαμβανόμενο κλίμα ηθικής συμπεριφοράς (αντικοινωνικό και προκοινωνικό κλίμα) που δημιουργεί ο/η προπονητής/τρια ποδοσφαίρου λόγω του φύλου, της ηλικίας και της αθλητικής εμπειρίας των νεαρών αθλητών/τριών του/της.

Μεθοδολογία έρευνας

Συμμετέχοντες

Στην παρούσα μελέτη συμμετείχαν εθελοντικά 378 αθλητές και αθλήτριες ποδοσφαίρου, ηλικίας 13 έως 18 ετών ($M_{\text{ηλικίας}}: 15.84 \pm 1.51$ έτη), από 32 ποδοσφαιρικούς συλλόγους ανά την Ελλάδα. Από το συνολικό αυτό δείγμα, 78 αθλητές/τριες ήταν ηλικίας 13 έως 14 ετών, 159 ήταν 15 έως 16 ετών, ενώ 141 αθλητές/τριες ήταν ηλικίας 17 έως 18 ετών. Επιπλέον, 229 ήταν αγόρια ενώ 149 ήταν κορίτσια. Τέλος, όσον αφορά την αθλητική τους εμπειρία, 306 αθλητές/τριες δήλωσαν ότι ασχολούνται περισσότερο από πέντε (5) χρόνια με το ποδόσφαιρο, ενώ 72 ανέφεραν ότι ασχολούνται από ένα (1) έως τέσσερα (4) χρόνια με το ποδόσφαιρο.

Όργανα μέτρησης

Δημογραφικά χαρακτηριστικά. Το πρώτο μέρος του ερωτηματολογίου περιείχε τα δημογραφικά τους στοιχεία (φύλο, ημερομηνία γέννησης, ηλικία, έτη αθλητικής εμπειρίας - προπονητικές σεζόν που ασχολούνται με το ποδόσφαιρο, και την ομάδα που ανήκουν - προπονούνται).

Κλίμα ηθικής συμπεριφοράς. Ένα σύντομο εργαλείο μέτρησης του κλίματος ηθικής συμπεριφοράς δημιουργήθηκε, το οποίο βασίστηκε πάνω στο ερωτηματολόγιο της ηθικής συμπεριφοράς στον αθλητισμό των Kavussanu και Boardley (2009). Το ερωτηματολόγιο μέτρησης του κλίματος ηθικής συμπεριφοράς περιελάμβανε συνολικά δέκα (10) ερωτήσεις. Επτά από αυτές αξιολογούσαν το αντικοινωνικό κλίμα που δημιουργεί ο προπονητής στο ποδόσφαιρο (π.χ., «Κατά τη διάρκεια των αγώνων ποδόσφαιρου, ο/η προπονητής/τρια μας ζητούσε ... Να κάνουμε επίτηδες φάουλ σε κάποιον αντίπαλο ή ... Να προσπαθήσουμε να εκνευρίσουμε κάποιον αντίπαλο»), ενώ οι υπόλοιπες τρεις

ερωτήσεις αξιολογούσαν το προκοινωνικό κλίμα που δημιουργεί ο προπονητής στο ποδόσφαιρο (π.χ., «Κατά τη διάρκεια των αγώνων ποδόσφαιρου, ο/η προπονητής/τρια μας ζητούσε ... Να βοηθήσουμε ένα πεσμένο αντίπαλο να σηκωθεί»). Οι απαντήσεις των συμμετεχόντων δινόταν σε μια 5-βάθμια κλίμακα Likert από το 1 (Ποτέ) έως το 5 (Πάντα). Η μετάφραση και η προσαρμογή των δέκα ερωτήσεων, που χρησιμοποιήθηκαν από το ερωτηματολόγιο της ηθικής συμπεριφοράς στον αθλητισμό (Kavussanu & Boardley, 2009) για να αξιολογηθεί το κλίμα της ηθικής συμπεριφοράς που δημιουργεί ο/η προπονητής/τρια, έγινε με βάση τις κατευθυντήριες οδηγίες των Beaton et al. (2000).

Διαδικασία μέτρησης

Για τη διεξαγωγή της έρευνας αυτής χρειάστηκε η έγκριση από την Επιτροπή Βιοηθικής και Δεοντολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Αριθμ. Πρωτ: 1498, 3/4/2019, Κύριος ερευνητής: Λουλές Γεώργιος, υποψήφιος διδάκτορας, Τ.Ε.Φ.Α.Α., Π.Θ.) και από τη διεύθυνση των ποδοσφαιρικών αθλητικών Σωματείων. Αρχικά, οι αθλητές/τριες που επιθυμούσαν να συμμετέχουν εθελοντικά στην παρούσα μελέτη και οι γονείς/κηδεμόνες τους συμπλήρωναν διαδικτυακά (online) τη φόρμα συναίνεσης. Στη συνέχεια, η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων πραγματοποιήθηκε από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες διαδικτυακά (μέσω του προγράμματος MS Teams). Το πρώτο μέρος του ερωτηματολογίου περιείχε τα δημογραφικά τους στοιχεία (φύλο, ημερομηνία γέννησης, ηλικία, έτη αθλητικής εμπειρίας - προπονητικές σεζόν που ασχολούνται με το ποδόσφαιρο, και την ομάδα που ανήκουν - προπονούνται). Το δεύτερο μέρος του ερωτηματολογίου αξιολογούσε διάφορες αντικοινωνικές και προκοινωνικές συμπεριφορές που συμβαίνουν στο ποδόσφαιρο και ζητούσε από τους/τις νεαρούς/ες αθλητές/τριες να υποδείξουν πόσο συχνά ο/η προπονητής/τρια τους/τις ζητούσε να εκδηλώσουν τέτοιες συμπεριφορές αυτή την ποδοσφαιρική χρονιά (Kavussanu & Boardley, 2009). Η διάρκεια συμπλήρωσης του ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες ήταν περίπου 10 λεπτά.

Στατιστική ανάλυση

Η διερευνητική παραγοντική ανάλυση (CFA; Confirmatory Factor Analysis) του ερωτηματολογίου του κλίματος της ηθικής συμπεριφοράς πραγματοποιήθηκε με το στατιστικό πακέτο IBM SPSS AMOS version 20 (Arbuckle, 2011). Οι δείκτες προσαρμογής που χρησιμοποιήθηκαν ήταν ο χ^2 (chi square), ο Tucker-Lewis Index (TLI; Αποδεκτές τιμές > .90), ο Comparative Fit Index (CFI; Αποδεκτές τιμές > .90) και ο Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA; Αποδεκτές τιμές < .60) (π.χ., Cheung & Rensvold, 2002; Hu & Bentler,

1999). Οι υπόλοιπες στατιστικές αναλύσεις έγιναν με το στατιστικό πακέτο των κοινωνικών επιστημών IBM SPSS Statistics version 26. Το επίπεδο σημαντικότητας ορίστηκε στο $p < .05$. Αρχικά υπολογίστηκαν οι μέσοι όροι, οι τυπικές αποκλίσεις και ο συντελεστής αξιοπιστίας των εξεταζόμενων μεταβλητών. Στη συνέχεια έγινε ανάλυση συσχέτισης μεταξύ των μεταβλητών του κλίματος της ηθικής συμπεριφοράς (αντικοινωνικό και προκοινωνικό κλίμα). Κατόπιν, εφαρμόστηκαν ξεχωριστά t-test για ανεξάρτητα δείγματα για να εξεταστεί εάν υπάρχουν στατιστικά σημαντικές διαφορές στις μεταβλητές του κλίματος της ηθικής συμπεριφοράς λόγω φύλου. Ξεχωριστά t-test για ανεξάρτητα δείγματα εφαρμόστηκαν επίσης για να εξεταστεί εάν υπάρχουν στατιστικά σημαντικές διαφορές στις μεταβλητές του κλίματος της ηθικής συμπεριφοράς λόγω αθλητικής εμπειρίας (αριθμός προπονητικών περιόδων που ασχολούνται με το ποδόσφαιρο). Τέλος, πραγματοποιήθηκαν ξεχωριστές αναλύσεις διακύμανσης μιας κατεύθυνσης (One-way ANOVA) για να εξεταστούν τυχόν στατιστικά σημαντικές διαφορές στις μεταβλητές του κλίματος της ηθικής συμπεριφοράς λόγω ηλικίας.

Αποτελέσματα

Διερευνητική παραγοντική ανάλυση

Η διερευνητική παραγοντική ανάλυση (CFA) του ερωτηματολογίου του κλίματος της ηθικής συμπεριφοράς έδειξε αποδεκτούς δείκτες προσαρμογής: $\chi^2 (33) = 77.025$, $p < .001$, TLI = .938, CFI = .955, RMSEA = .059, 90% RMSEA = .042 - .077. Οι φορτίσεις των ερωτήσεων στους δύο παράγοντες κυμάνθηκαν από .50 έως .81, ενώ η συσχέτιση μεταξύ των δύο παραγόντων του ερωτηματολογίου ήταν μέτρια, αρνητική ($r = -.46$).

Ανάλυση αξιοπιστίας

Η ανάλυση αξιοπιστίας του ερωτηματολογίου του κλίματος της ηθικής συμπεριφοράς με τον δείκτη α του Cronbach (Cronbach, 1951) έδειξε αποδεκτά επίπεδα αξιοπιστίας τόσο για το κλίμα της αντικοινωνικής συμπεριφοράς ($\alpha = .80$) όσο και για το κλίμα της προκοινωνικής συμπεριφοράς ($\alpha = .63$).

Περιγραφική στατιστική

Οι νεαροί αθλητές/τριες ποδοσφαίρου ανέφεραν χαμηλά σκορ στο κλίμα αντικοινωνικής συμπεριφοράς και υψηλές τιμές στο κλίμα προκοινωνικής συμπεριφοράς που δημιουργείται από τον/την προπονητή/τρια τους (Πίνακας 1).

Πίνακας 1. Περιγραφικά στατιστικά των νεαρών αθλητών/τριών ποδοσφαίρου στο κλίμα της αντικοινωνικής και της προκοινωνικής συμπεριφοράς.

Μεταβλητές	M.O.	T.A.	Μικρότερη τιμή	Μέγιστη τιμή
Κλίμα Αντικοινωνικής Συμπεριφοράς	1.48	.56	1	5
Κλίμα Προκοινωνικής Συμπεριφοράς	4.64	.56	2	5

M.O. = Μέσος όρος; T.A. = Τυπική Απόκλιση.

Ανάλυση συσχέτισης

Η ανάλυση συσχέτισης με τον συντελεστή r του Pearson έδειξε ότι υπάρχει μέτρια, αρνητική συσχέτιση μεταξύ του αντιλαμβανόμενου κλίματος της αντικοινωνικής και της προκοινωνικής συμπεριφοράς που δημιουργεί ο/η προπονητής/τρια ποδοσφαίρου στους/στις αθλητές/τριες τους ($r = -.343, p < .001$).

Διαφορές στο κλίμα ηθικής συμπεριφοράς λόγω φύλου

Τα αποτελέσματα από το t-test για ανεξάρτητα δείγματα έδειξαν ότι δεν υπάρχουν στατιστικά σημαντικές διαφορές στο αντιλαμβανόμενο κλίμα της προκοινωνικής συμπεριφοράς των νεαρών αθλητών/τριών ποδοσφαίρου λόγω φύλου ($t_{376} = .314, p = .753$). Αντίθετα, βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές στο αντιλαμβανόμενο κλίμα της αντικοινωνικής συμπεριφοράς λόγω φύλου ($t_{376} = 2.255, p < .05$). Πιο συγκεκριμένα, οι νεαροί αθλητές ποδοσφαίρου δήλωσαν υψηλότερες τιμές στην αντικοινωνική συμπεριφορά που δημιουργείται από τον/την προπονητή/τρια τους σε σύγκριση με τις αθλήτριες. Οι μέσοι όροι και οι τυπικές αποκλίσεις των αθλητών και των αθλητριών στις μεταβλητές της ηθικής συμπεριφοράς παρουσιάζονται στον Πίνακα 2.

Πίνακας 2. Μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις των αθλητών και των αθλητριών στις μεταβλητές του κλίματος ηθικής συμπεριφοράς

Μεταβλητές	Φύλο	N	M.O.	T.A.
Κλίμα Αντικοινωνικής Συμπεριφοράς *	Αθλητές	229	1.54	.63
	Αθλήτριες	149	1.40	.43
Κλίμα Προκοινωνικής Συμπεριφοράς	Αθλητές	229	4.64	.57
	Αθλήτριες	149	4.63	.53

N = Αριθμός συμμετεχόντων; M.O. = Μέσος όρος; T.A. = Τυπική Απόκλιση; * $p < .05$.

Διαφορές στο κλίμα ηθικής συμπεριφοράς λόγω ηλικίας

Η ανάλυση διακύμανσης μιας κατεύθυνσης (One-way ANOVA) έδειξε ότι δεν υπάρχουν στατιστικά σημαντικές διαφορές τόσο στο αντιλαμβανόμενο κλίμα αντικοινωνικής συμπεριφοράς ($F_{2,375} = .495, p = .610$), όσο και στο αντιλαμβανόμενο κλίμα προκοινωνικής συμπεριφοράς ($F_{2,375} = .856, p = .426$) των νεαρών αθλητών/τριών ποδοσφαίρου λόγω ηλικίας. Οι μέσοι όροι και οι τυπικές αποκλίσεις των αθλητών/τριών στις μεταβλητές του κλίματος της ηθικής συμπεριφοράς ως προς την ηλικία τους παρουσιάζονται στον Πίνακα 3.

Πίνακας 3. Μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις των αθλητών/τριών στις μεταβλητές του κλίματος ηθικής συμπεριφοράς ως προς την ηλικία τους.

Μεταβλητές	Ηλικία	N	M.O.	T.A.	Μικρότερη τιμή	Μέγιστη τιμή
Κλίμα Αντικοινωνικής Συμπεριφοράς	13 - 14	78	1.43	.58	1.00	4.00
	15 - 16	159	1.50	.59	1.00	4.43
	17 - 18	141	1.49	.53	1.00	5.00
Κλίμα Προκοινωνικής Συμπεριφοράς	13 - 14	78	4.56	.70	2.00	5.00
	15 - 16	159	4.66	.48	3.00	5.00
	17 - 18	141	4.66	.55	2.00	5.00

N = Αριθμός συμμετεχόντων; M.O. = Μέσος όρος; T.A. = Τυπική Απόκλιση.

Διαφορές στο κλίμα ηθικής συμπεριφοράς λόγω αθλητικής εμπειρίας

Τα αποτελέσματα από το t-test για ανεξάρτητα δείγματα έδειξαν ότι δεν υπάρχουν στατιστικά σημαντικές διαφορές τόσο στο αντιλαμβανόμενο κλίμα της αντικοινωνικής συμπεριφοράς ($t_{376} = -.551, p = .582$), όσο και στο αντιλαμβανόμενο κλίμα της προκοινωνικής συμπεριφοράς ($t_{376} = -1.471, p = .142$) των νεαρών αθλητών/τριών ποδοσφαίρου λόγω αθλητικής εμπειρίας (προπονητικές σεζόν στο άθλημα του ποδοσφαίρου). Οι μέσοι όροι και οι τυπικές αποκλίσεις των αθλητών/τριών στις μεταβλητές του κλίματος της ηθικής συμπεριφοράς ως προς την αθλητική τους εμπειρία παρουσιάζονται στον Πίνακα 4.

Πίνακας 4. Μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις των αθλητών/τριών στις μεταβλητές του κλίματος ηθικής συμπεριφοράς ως προς την αθλητική τους εμπειρία

Μεταβλητές	Έτη αθλητικής εμπειρίας	N	M.O.	T.A.	Μικρότερη τιμή	Μέγιστη τιμή
Κλίμα Αντικοινωνικής Συμπεριφοράς	1 - 4	72	1.45	.52	1	4
	5+	306	1.49	.58	1	5
Κλίμα Προκοινωνικής Συμπεριφοράς	1 - 4	72	4.55	.70	2	5
	5+	306	4.66	.52	2.33	5

N = Αριθμός συμμετεχόντων; M.O. = Μέσος όρος; T.A. = Τυπική Απόκλιση.

Συζήτηση - Συμπεράσματα

Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να εξετάσει τυχόν διαφορές στο αντιλαμβανόμενο κλίμα ηθικής συμπεριφοράς (αντικοινωνικό και προκοινωνικό κλίμα) που δημιουργεί ο/η προπονητής/τρια ποδοσφαίρου λόγω του φύλου, της ηλικίας και της αθλητικής εμπειρίας των νεαρών αθλητών/τριών του/της.

Τα αποτελέσματα από τη διερευνητική παραγοντική ανάλυση υποστήριξαν την δομική εγκυρότητα του σύντομου εργαλείου που δημιουργήθηκε για να εξεταστεί το κλίμα ηθικής συμπεριφοράς στο παιδικό ποδόσφαιρο, το οποίο βασίστηκε στο ερωτηματολόγιο της ηθικής συμπεριφοράς στον αθλητισμό των Kavussanu και Boardley (2009). Αξίζει να σημειωθεί εδώ ότι το συγκεκριμένο αποτέλεσμα συμφωνεί με προηγούμενη μελέτη των Proios et al. (2015), η οποία εξέτασε την δομική εγκυρότητα του ερωτηματολογίου Προκοινωνικής και Αντικοινωνικής Συμπεριφοράς στον Αθλητισμό (Pro-social and Antisocial Behavior in Sport; PABS; Boardley & Kavussanu, 2007) και βρήκε παρόμοια αποτελέσματα με την παρούσα μελέτη.

Επιπλέον, τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι νεαροί αθλητές/τριες ποδοσφαίρου ανέφεραν χαμηλά σκορ στο κλίμα αντικοινωνικής συμπεριφοράς και υψηλές τιμές στο κλίμα προκοινωνικής συμπεριφοράς που δημιουργείται από τον/την προπονητή/ριά τους. Το συγκεκριμένο αποτέλεσμα έρχεται σε συμφωνία με την υπάρχουσα βιβλιογραφία που έχει βρει παρόμοιες τιμές στην προκοινωνική και αντικοινωνική συμπεριφορά νεαρών αθλητών/τριών (π.χ., Kavussanu et al., 2013; Sage et al., 2006).

Επίσης, βρέθηκε ότι υπάρχει μέτρια, αρνητική συσχέτιση μεταξύ του αντιλαμβανόμενου κλίματος της αντικοινωνικής και της προκοινωνικής συμπεριφοράς που δημιουργεί ο/η προπονητής/τρια ποδοσφαίρου στους/στις αθλητές/τριες τους. Το παραπάνω αποτέλεσμα συμφωνεί με την υπάρχουσα που υποστηρίζει ότι η σχέση της προκοινωνικής συμπεριφοράς με την

αντικοινωνική συμπεριφορά είναι αρνητική (π.χ., Kavussanu & Boardley, 2009; Proios et al., 2015; Sage et al., 2006).

Όσον αφορά το φύλο, δεν βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές στο αντιλαμβανόμενο κλίμα της προκοινωνικής συμπεριφοράς των νεαρών αθλητών/τριών ποδοσφαίρου μεταξύ αθλητών και αθλητριών. Αντίθετα, βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές στο αντιλαμβανόμενο κλίμα της αντικοινωνικής συμπεριφοράς λόγω φύλου. Πιο συγκεκριμένα, οι νεαροί αθλητές ποδοσφαίρου δήλωσαν υψηλότερες τιμές στην αντικοινωνική συμπεριφορά που δημιουργείται από τον/την προπονητή/ριά τους σε σύγκριση με τις αθλήτριες. Το συγκεκριμένο αποτέλεσμα έρχεται σε συμφωνία με την υπάρχουσα βιβλιογραφία που υποστηρίζει ότι υπάρχουν διαφορές στην ηθική συμπεριφορά των αθλητών/τριών λόγω φύλου με τους άνδρες να αναφέρουν υψηλότερες τιμές στις αντικοινωνικές συμπεριφορές σε σύγκριση με τις γυναίκες (π.χ., Kavussanu & Roberts, 2001; Kavussanu et al., 2009).

Τέλος, δεν βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές στο αντιλαμβανόμενο κλίμα ηθικής συμπεριφοράς (αντικοινωνικό, προκοινωνικό) λόγω της ηλικίας και της αθλητικής εμπειρίας των νεαρών αθλητών/τριών του/της. Τα παραπάνω αποτελέσματα δεν συμφωνούν με την υπάρχουσα βιβλιογραφία που υποστηρίζει ότι υπάρχουν διαφορές στην ηθική συμπεριφορά των αθλητών/τριών λόγω ηλικίας και αθλητικής εμπειρίας (π.χ., Kavussanu et al., 2006; Proios et al., 2011). Βέβαια, ο αριθμός αυτών των μελετών είναι περιορισμένος όσον αφορά το παιδικό ποδόσφαιρο, ενώ θα πρέπει να ληφθεί υπόψιν ότι τόσο το δείγμα των παραπάνω μελετών όσο και ο τρόπος αξιολόγησης της ηθικής συμπεριφοράς των αθλητών/τριών σε αυτές ήταν διαφορετικός από την παρούσα μελέτη.

Ως περιορισμοί της παρούσας μελέτης μπορεί να αναφερθούν το δείγμα που αποτελούνταν από νεαρούς/ες αθλητές/τριες ποδοσφαίρου και η αξιολόγηση του κλίματος της ηθικής συμπεριφοράς με ερωτηματολόγια αυτο-αναφοράς. Ενδεχομένως, τα παραπάνω αποτελέσματα να μην μπορούν να γενικευτούν ή να ισχύουν και σε άλλες πληθυσμιακές ή ηλικιακές ομάδες. Συνεπώς, χρειάζεται περαιτέρω διερεύνηση των μεταβλητών που σχετίζονται με την ηθική συμπεριφορά των νέων. Για παράδειγμα, μελλοντικές έρευνες θα μπορούσαν να εξετάσουν το κλίμα της ηθικής συμπεριφοράς που δημιουργεί ο/η προπονητής έχοντας ως δείγμα αθλητές/τριες από άλλα ατομικά ή ομαδικά αθλήματα ή ενήλικους/ες αθλητές/τριες. Εν κατακλείδι, τα αποτελέσματα αυτά αποτελούν μια βάση για περαιτέρω διερεύνηση των ψυχο-κοινωνικών μεταβλητών που επηρεάζουν την ηθική συμπεριφορά των αθλητών/τριών στο παιδικό ποδόσφαιρο.

Βιβλιογραφία

- Adell, F. L., Castillo, I., & Álvarez, O. (2019). Personal and sport values, goal orientations, and moral attitudes in youth basketball. *Revista de Psicología del Deporte*, 28(3), 100-105.
- Ali, A. (2011). Measuring soccer skill performance: a review. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 21, 170-183. <https://doi.org/10.1111/j.1600-0838.2010.01256.x>
- Arbuckle, J. (2011). *IBM SPSS Amos 20 User's Guide*. Mount Pleasant: Amos Development Corporation.
- Beaton, D. E., Bombardier, C., Guillemin, F., & Ferraz, M. B. (2000). Guidelines for the process of cross-cultural adaptation of self-report measures. *Spine*, 25(24), 3186-3191. <https://doi.org/10.1097/00007632-200012150-00014>
- Boardley, I. D., & Kavussanu, M. (2007). Development and validation of the moral disengagement in sport scale. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 29(5), 608-628. <https://doi.org/10.1123/jsep.29.5.608>
- Cheung, G. W., & Rensvold, R. B. (2002). Evaluating goodness-of-fit indexes for testing measurement invariance. *Structural Equation Modeling*, 9(2), 233-255. https://doi.org/10.1207/S15328007SEM0902_5
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16, 297-334. <https://doi.org/10.1007/BF02310555>
- FIFA Communications Division (2007). *FIFA Big Count 2006: 270 million people active in football*. Ανακτήθηκε στις 26/08/2022 από <https://digitalhub.fifa.com/m/55621f9fdc8ea7b4/original/mzid0qmguixkcmruvema-pdf.pdf>
- Gonçalves, C. E., Coelho e Silva, M. J., Cruz, J., Torregrosa, M., & Cumming, S. (2010). The effect of achievement goals on moral attitudes in young athletes. *Journal of Sports Science & Medicine*, 9(4), 605-611.
- Hodge, K., & Lonsdale, C. (2011). Prosocial and antisocial behavior in sport: the role of coaching style, autonomous vs. controlled motivation, and moral disengagement. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 33(4), 527-547. <https://doi.org/10.1123/jsep.33.4.527>
- Hu, L.-t., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling*, 6(1), 1-55. <https://doi.org/10.1080/10705519909540118>
- Kavussanu, M. (2008). Moral behaviour in sport: a critical review of the literature. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 1(2), 124-138, <https://doi.org/10.1080/17509840802277417>

- Kavussanu, M., & Al-Yaaribi, A. (2021). Prosocial and antisocial behaviour in sport. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 19(2), 179-202. <https://doi.org/10.1080/1612197X.2019.1674681>
- Kavussanu, M., & Boardley, I. D. (2009). The Prosocial and Antisocial Behavior in Sport Scale. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 31(1), 97-117. <https://doi.org/10.1123/jsep.31.1.97>
- Kavussanu, M., & Roberts, G. C. (2001). Moral functioning in sport: An achievement goal perspective. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 23(1), 37-54.
- Kavussanu, M., Seal, A. R., & Phillips, D. R. (2006). Observed prosocial and antisocial behaviors in male soccer teams: Age differences across adolescence and the role of motivational variables. *Journal of Applied Sport Psychology*, 18(4), 326-344. <https://doi.org/10.1080/10413200600944108>
- Kavussanu, M., Stamp, R., Slade, G., & Ring, C. (2009). Observed prosocial and antisocial behaviors in male and female soccer players. *Journal of Applied Sport Psychology*, 21(Suppl1), S62-S76. <https://doi.org/10.1080/10413200802624292>
- Kavussanu, M., Stanger, N., & Boardley, I. D. (2013). The Prosocial and Antisocial Behaviour in Sport Scale: Further evidence for construct validity and reliability. *Journal of Sports Sciences*, 31(11), 1208-1221. <https://doi.org/10.1080/02640414.2013.775473>
- Laparidis, K., Papaioannou, A., Vretakou, V., & Morou, A. (2003). Motivational climate, beliefs about the bases of success, and sportsmanship behaviors of professional basketball athletes. *Perceptual and Motor Skills*, 96(3 Pt 2), 1141-1151. <https://doi.org/10.2466/pms.2003.96.3c.1141>
- Proios, M., Athanailidis, I., Wilińska, K., Arvanitidou, V., & Unierzyski, P. (2011). Moral development and gender differences in sport. *Studies in Physical Culture & Tourism*, 18(4), 305-314.
- Proios, I., Syropoulos, A., & Proios, M. (2015). Construct validity of the Moral Disengagement in Sport Scale for Greek athletes (population). *Inquiries in Sport & Physical Education*, 13(2), 33-39.
- Sage, L., & Kavussanu, M. (2007). Multiple goal orientations as predictors of moral behavior in youth soccer. *The Sport Psychologist*, 21(4), 417-437. <https://doi.org/10.1123/tsp.21.4.417>
- Sage, L. D., Kavussanu, M., & Duda, J. L. (2006). Goal orientations and moral identity as predictors of prosocial and antisocial functioning in male association football players. *Journal of Sports Sciences*, 24(5), 455-466. <https://doi.org/10.1080/02640410500244531>

- Spruit, A., Kavussanu, M., Smit, T., & Jntema, M. (2019). The relationship between moral climate of sports and the moral behavior of young athletes: A multilevel meta-analysis. *Journal of Youth and Adolescence*, 48(2), 228-242. <https://doi.org/10.1007/s10964-018-0968-5>
- Stanger, N., Kavussanu, M., McIntyre, D., & Ring, C. (2016). Empathy inhibits aggression in competition: The role of provocation, emotion, and gender. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 38(1), 4-14. <https://doi.org/10.1123/jsep.2014-0332>
- Διεθνές Ποδοσφαιρικό Συμβούλιο (2022). *Οι κανόνες του παιχνιδιού 2022/23*. Munstergasse, Ζυρίχη, Ελβετία. Ανακτήθηκε στις 26/08/2022 από https://www.epo.gr/media/files/KATASTATIKO_KANONISMOI/2022-2023/Laws_of_the_game.pdf
- Ελληνική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία - ΕΠΟ (2022). Κανονισμός αγώνων ποδοσφαίρου (Κ.Α.Π.) επαγγελματικών και ερασιτεχνικών πρωταθλημάτων. Ανακτήθηκε στις 26/08/2022 από https://www.epo.gr/media/files/KATASTATIKO_KANONISMOI/2022-2023/KAP_2022.pdf
- Μπαλασάς, Γ., Πρώιος, Μ., Δογάνης, Γ., & Μπαλασάς, Δ. (2006). Ηθική ανάπτυξη και φυσική αγωγή - αθλητισμός. *Αναζητήσεις στη Φυσική Αγωγή & τον Αθλητισμό*, 4(2), 225-236.
- Πρώιος, Μ., Αθαναηλίδης, Ι., & Ζαρότης, Γ. (2004). Σχέση παρακίνησης και τίμιου φερσίματος. *Φυσική Αγωγή, Αθλητισμός, Υγεία*, 16-17, 117-125.
- Χασάνδρα, Μ. (2006). Η ανάπτυξη του «Εν Αγωνίζεσθαι» στη Φυσική Αγωγή. *Αναζητήσεις στη Φυσική Αγωγή & τον Αθλητισμό*, 4(2), 211-224.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α - ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

A/A: _____

ΟΔΗΓΙΕΣ

Σας παρακαλούμε να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις με ειλικρίνεια και όσο το δυνατόν πιο προσεκτικά. Δεν υπάρχουν σωστές ή λανθασμένες απαντήσεις, γι' αυτό απαντήστε όπως αισθάνεστε πραγματικά. Μας ενδιαφέρει η συμμετοχή σας στο ποδόσφαιρο και τα συναισθήματα και οι συμπεριφορές σας που έχετε καθώς συμμετέχετε στο ποδόσφαιρο.

ΕΝΟΤΗΤΑ Α

1. Γράψε την ημερομηνία γέννησής σου εδώ: ____ / ____ / ____

Για παράδειγμα, αν γεννήθηκες στις 15 Δεκεμβρίου 2002, παρακαλώ γράψε: 15/Δεκεμβρίου/2002

2. Πόσο χρονών είσαι; (Παρακαλώ γράψε την ηλικία σου σε έτη και μήνες) ____ ετών.

3. Είσαι αγόρι ή κορίτσι?: Αγόρι ☐ Κορίτσι ☐

4. Πόσα χρόνια ασχολείσαι με το ποδόσφαιρο;

1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5+ ☐

5. Ποιο είναι το όνομα της ομάδας σου που παίζεις/προπονείσαι σήμερα; _____

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: Παρακάτω περιγράφονται συμπεριφορές που συμβαίνουν κατά τη διάρκεια των αγώνων. Σας παρακαλούμε να σκεφτείτε τα παιχνίδια που παίζατε αυτή τη χρονιά και να υποδείξετε πόσο συχνά ο/η προπονητής/τρια σας ζήτησε να εκδηλώσετε τέτοιες συμπεριφορές, κυκλώνοντας τον κατάλληλο αριθμό. Παρακαλώ απαντήστε με **ειλικρίνεια**.

Κατά τη διάρκεια των αγώνων ποδόσφαιρου, ο/η προπονητής/τρια μας ζητούσε ...		Ποτέ	Σπάνια	Μερικές φορές	Συχνά	Πάντα
1.	... Να φωνάξουμε άσχημα σε κάποιον αντίπαλο.	1	2	3	4	5
2.	... Να βοηθήσουμε ένα πεσμένο αντίπαλο να σηκωθεί.	1	2	3	4	5
3.	... Να κάνουμε επίτηδες φάουλ σε κάποιον αντίπαλο.	1	2	3	4	5
4.	... Να ζητήσουμε να σταματήσει το παιχνίδι επειδή κάποιος αντίπαλος είχε τραυματιστεί.	1	2	3	4	5
5.	... Να εκδικηθούμε για κάποιο φάουλ που μου έκανε ένας αντίπαλος.	1	2	3	4	5
6.	... Να βοηθήσουμε ένα τραυματισμένο αντίπαλο.	1	2	3	4	5
7.	... Να προσπαθήσουμε να εκνευρίσουμε κάποιον αντίπαλο.	1	2	3	4	5
8.	... Να προσπαθήσουμε να τραυματίσουμε κάποιον αντίπαλο.	1	2	3	4	5
9.	... Να προσπαθήσουμε επίτηδες να αποσπάσουμε την προσοχή κάποιου αντιπάλου.	1	2	3	4	5
10.	... Να προσπαθήσουμε να εκφοβίσουμε κάποιον αντίπαλο.	1	2	3	4	5

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΑΣ!

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β - ΕΝΤΥΠΟ ΣΥΝΑΙΝΕΣΗΣ

Έντυπο συναίνεσης γονέα/κηδεμόνα/αθλητή-τριας σε ερευνητική εργασία με ερωτηματολόγια αυτο-αναφοράς

1. Σκοπός της ερευνητικής εργασίας

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να εξετάσει τυχόν διαφορές στο πως αντιλαμβάνονται οι νεαροί/ες αθλητές/τριες ποδοσφαίρου το κλίμα ηθικής συμπεριφοράς που δημιουργεί ο/η προπονητής/τρια ποδοσφαίρου λόγω φύλου, ηλικίας και αθλητικής εμπειρίας των νεαρών αθλητών/τριών του/της.

2. Διαδικασία μετρήσεων

Το παιδί σας θα χρειαστεί να συμπληρώσει ένα ανώνυμο ερωτηματολόγιο σε ηλεκτρονική μορφή, που αξιολογεί την συμπεριφορά του κατά τη διάρκεια της προπόνησης και των αγώνων ποδοσφαίρου.

3. Δημοσίευση δεδομένων - αποτελεσμάτων

Η συμμετοχή του παιδιού σας στην έρευνα συνεπάγεται ότι συμφωνείτε με τη δημοσίευση των δεδομένων και των αποτελεσμάτων της, με την προϋπόθεση ότι οι πληροφορίες θα είναι ανώνυμες και δε θα αποκαλυφθούν τα ονόματα ή προσωπικά στοιχεία των συμμετεχόντων.

4. Πληροφορίες

Παρακαλούμε πολύ, μη διστάσετε να κάνετε ερωτήσεις γύρω από το σκοπό ή/και τον τρόπο πραγματοποίησης της έρευνας. Αν τυχόν έχετε κάποιες αμφιβολίες ή ερωτήσεις, ζητήστε μας να σας δώσουμε πρόσθετες εξηγήσεις.

5. Ελευθερία συναίνεσης

Η άδειά σας να συμμετάσχει το παιδί σας στην έρευνα είναι εθελοντική. Είσαστε ελεύθεροι να μην συναινέσετε ή να διακόψετε τη συμμετοχή του παιδιού σας όποτε επιθυμείτε.

Για τον κηδεμόνα: Διάβασα το έντυπο αυτό, κατανώ τις ερευνητικές διαδικασίες και συναινώ να συμμετάσχει το παιδί μου στην έρευνα. Ναι ☐ Όχι ☐

Για τον/την νεαρό/ή αθλητή/τρια: Συναινώ να συμμετάσχω στην έρευνα Ναι ☐ Όχι ☐

Ημερομηνία: __/__/__

Ονοματεπώνυμο και
υπογραφή γονέα/ κηδεμόνα

Ονοματεπώνυμο και
υπογραφή συμμετέχοντος

Υπογραφή ερευνητή

Για περισσότερες πληροφορίες:
Γεώργιος Λουλές, υποψήφιος διδάκτορας
Ευάγγελος Μιχαήλ, προπτυχιακός φοιτητής
Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
42100 Καρύες Τρικάλων
E-mail: geoloules@gmail.com

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ - ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΓΙΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΜΕΛΕΤΗΣ

Εσωτερική Επιτροπή Δεοντολογίας

Τρίκαλα: 3/4/2019

Αριθμ. Πρωτ: 1498

Βεβαίωση έγκρισης της πρότασης για διεξαγωγή Έρευνας με τίτλο: Ενάρετη ηγεσία στον αθλητισμό και τη Φυσική Αγωγή

Επιστημονικώς υπεύθυνος-η / επιβλέπων-ουσα: Παπαϊωάννου Αθανάσιος

Ιδιότητα: Καθηγητής

Ίδρυμα: Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Τμήμα: Σχολή Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού

Κύριος ερευνητής-τρια / φοιτητής-τρια: Λουλές Γεώργιος

Πρόγραμμα Σπουδών: Διδακτορικός κύκλος Σπουδών

Ίδρυμα: Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Τμήμα: Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού

Η προτεινόμενη έρευνα θα είναι: Διδακτορική Διατριβή

Τηλ. επικοινωνίας: 697 487 0968

Email επικοινωνίας: geoloules@gmail.com

Η Εσωτερική Επιτροπή Δεοντολογίας του Τ.Ε.Φ.Α.Α., Πανεπιστημίου Θεσσαλίας μετά την υπ. Αριθμ. 2-5/3-4-2019 συνεδρίασή της εγκρίνει τη διεξαγωγή της προτεινόμενης έρευνας.

Ο Πρόεδρος της
Εσωτερικής Επιτροπής
Δεοντολογίας – ΤΕΦΑΑ

Τσιόκανος Αθανάσιος
Καθηγητής